

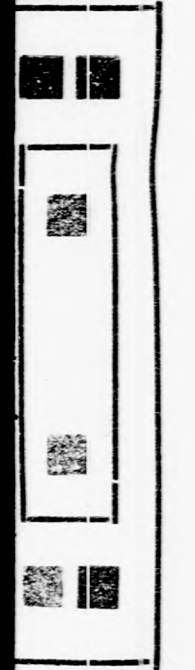
k közhirre
szabályo-
érdekelt-
kártaláni-
att folya-
pul 1908.
9 órája
tett, ami-
isajátítási
ok, nem-
rdékelték
és isme-
nel kine-
nagybecs-
ek azzal,
kártaláni-
atot nem
esítésnek
meg nem
nincsen.
talanítási
2. hrsz.
bá a szt-
ett ingat-
képezik.
zék, mint
hó 10-ik

Lajos,
z. elnök.
bírósgától.

ett zichy-
pályáza-
kat, kik
az 1883:
-cikkben
eg egyéb
hozzám
kább be-
ket figye-

vi 1000
apját ké-
14.

ményi,
ró.

IO
ező
ben)
fel-
ök,
ny
ze-
lett

tt:
tök.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetés-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.
Mezejelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908. XXXVII. évfolyam 238. szám. Szombat, okt. 17.

A vidéki városok segítése.

Nagybecskerek, okt. 17.

A vidéki városok ügyét ismét aktuális-
tette az a deputáció, amely tegnapielőtt
tisztelgett a miniszterelnöknél és a belügy-
miniszternél.

Az állam ugyanis, mint ismeretes,
nagysokára most végre elhatározta, hogy
gondot fordít az állandóan elhanyagolt s
nehéz sorssal küzdő vidéki városokra is,
s ezek segítésére két millió koronát állított
be az 1909-ik évi költségvetésbe.

A vidéki városok tisztviselői egy leg-
utóbbi értekezletükön azt határozták, hogy
megkérlik a kormányt, fordítsa ezt a két
milliót a városi tisztviselők fizetésének
rendezésére. Ezt a kérést tolmácsolta
azután most a városi tisztviselők küldött-
sége a miniszterelnöknél és a belügy-
miniszternél megfelelő memorandum kísé-
retében.

Sem a miniszterelnök, sem a belügy-
miniszter nem adott határozott választ a
küldöttségnek, amint hogy az szokásos.
Pedig adhattak volna.

Meg kell állapítani ugyanis, hogy a
városok segítésének, a városok helyzetének
javításánál, nem a tisztviselők fizetésjavítása
az elsőrendű feladat. Elismerjük, hogy a
városi tisztviselők fizetése nem a legideá-
lisabb, sőt nagy részben fizetésük nem áll
arányban a mai megélhetési viszonyokkal,
de hogy az első feladat a városok segíté-
sénél nem a tisztviselői fizetés rendezése, ez
vitan kívül áll. Ez olyan toronytetőtől
lefelé való építés. Azzal nincs segítve a
városokon, ha kifünő fizetésű tisztviselőik
vannak, mert ők minden gondtalan anyagi
helyzetük mellett sem képesek a városok
nehéz helyzetén segíteni, a melyben rej-
tőző bajokat orvosolni, mert ehhez elsősor-
ban megfelelő anyagi erő kell, azzal pedig,
hogy a városi tisztviselőknél jó fizetésük

van, a város még nem jutott a kellő anyagi
erőhöz.

Az építést a természeti törvények
szerint alulról kell megkezdeni: az alapok-
nál. Ezeknek kell erőseknek lenni, ezeket
kell megerősíteni. Az állam először is
vegye le azokat a terheket a városokról,
amelyek ezeket ma alapjaikban megrendi-
tik s működésüket, haladásukat s ennek
révén erősödésüket gátolják. Azután az
anyagi segítéssel lehetővé kell tenni a
városoknak, hogy olyan gazdálkodást
folytathassanak, amelylyel egészséges jö-
vedelmi forrásra tegyenek szert s ne
legyenek kénytelenek a városok lakosságát
ötven-hatvan, sőt nyolcvan százalékos pótd-
adóval sújtani, amelyért a lakosság csak
büzt, szemetet, port, kövezetlen utcákat
stb. kap s aminek folytán napról-napra
csak jobban elkeseredik s libabört kap
ha megint tisztviselői fizetésemelés-
ről hall.

Megfordítva, megfordítva, tisztelt haza
és állam. Előbb az alapokra gondolni,
előbb azokat erősíteni. Az állami terheket
levenni, anyagi segítéssel jövedelmi forrá-
sokat nyitni s ha így erősödnek, fejlődnek
a városok, akkor majd önként következnek
a tisztviselői helyzetének a javulása a
polgárok mostani újabb és újabb meg-
terhelése nélkül.

Az igaz, hogy két milliócskával nem
lehet komolyan a városok helyzetét
szanálni. Még akkor sem, ha az a két
millió csak részlet. Ehhez sok-sok milliók
kellenek még részletekben is s csak akkor
lehet komolyan segíteni a városok helyze-
tén. Addig ez a segítés közel áll a
szemfényvesztéshez.

És ha az első két milliócska meg-
jelenik a láthatáron, még akkor sem a
tisztviselők lehetnek az elsők, mert az a
két millió valójában nem elég az ő hely-

zetük alapos rendezésére és ha elég volna
is, ezzel a városokon s azok lakosságán
semmi sincs segítve, sőt megkezdve sincs
semmi, mert jófizetésű tisztviselők talán
lesznek, de a városok továbbra is koldu-
sok, rendezetlenek, nyomorúságosok, fejlő-
désre képtelenek lesznek s a lakosság
továbbra is nyögi a rengeteg pótdadót a
nyomorúságokért.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 19. Városi közgyűlés.
Október 29. Tanitógyűlés.
Október 31. Városi képviselőválasztások.
November 9. Közig. bizottság ülése.

— **A rendkívüli városi közgyűlés.** Nagy-
becskerek város képviselőtestülete hétfőn, 19-én
délután 3 órakor rendkívüli városi közgyűlést
tart a volt esküdtárgyalási teremben. A közgyű-
lés egyetlen tárgya a városi képviselőválasztás
határnapjának a kitűzése s egy bizalmi férfiú
megválasztása. Ugyanezzel a tárggyal foglalko-
zott ma délután a város állandó választmány-
a is, mely délután 3 órakor tartotta meg elő-
készítő ülését dr. Perisics Zoltán polgár-
mester elnöklésével.

— **A vármegyei Deák-alapítvány.** Torontál-
vármegye Deák-alapítványának bizottsága ma
délután Jankó Ágoston alispán elnöklésével
ülést tartott, amelyen részt vettek: dr. Vincze-
hidy Ernő, Balácsi József és Steinitzer Géza
bizottsági tagok. A bizottság mai ülésén az alap
ezidei kamatait Krumenacker István vasúti
forgalmi főnök fiának adományozta, aki a kama-
tot eddig is élvezte tanulmányainak folytatására.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A magyar kir.
belügyminiszter a délmagyarországi kereskedelmi
utazók egyesületének alapszabályait jóváhagyta.

— **Ülések a városnál.** Nagybecskerek város
tanácsa ma délután fél 11 órakor dr. Perisics
Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a
melyen kisebbjelentőségű folyó ügyeket intéztek el.
Délután 11 órakor az iparhatóság tartott ülést s
ma a következők kértek iparengedélyt: Dr.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A tükör.

(Japán mese.)

A „Torontál“ számára olaszból: Dr. Cs. Papp József.

Ezelőtt sok száz esztendővel élt egy
Matsuyama nevű faluban, Eehigó tartományban
egy fiatal házaspár. Ugy szerették egymást s olyan
békességben éltek, hogy ritkaság. A jó Isten
azzal jutalmazta meg őket, hogy adott nekik egy
kis leánykát, akit annyira szeretett az apa is,
meg az anya is, hogy soha nem lehetett meg-
tudni, hogy melyik szerette jobban.

Még nagyon kicsike volt a gyermek, amikor
egyszer az történt, hogy az apának tel kellett
utaznia az ország fővárosába. Ennél nagyobb
fájdalom még nem érte a kis családot, mert
sokáig tartott az ut s az anyának egyedül kellett
maradnia a kicsikével.

Végtelenül hosszúnak tetszett az ut a fiatal
asszony számítása szerint, pedig másfelől büszke
volt rá, hogy a faluból az ő ura ment föl elő-
ször abba a városba, ahol — amint mondták —
a császár lakott sok nagy urakkal csodás
pompában.

Végre elérkezett a visszatérés perce. A
kicsikét szép ruhába öltöztette az anya, ő maga
arannyal himezett kék ruhát vett magára, ép-

pen azt, amelyiket az ő kedves férje legjobban
kedvelte.

El sem lehet képzelni, hogy milyen nagy
volt az öröme annak a három embernek, akik
ugy szerették egymást, amikor hónapok multával,
a régen várt utas először lépte át újra a kü-
szöböt. Azután elkezdte mesélni, hogy mennyi
minden rendkívüli dolgot látott utazása közben.
Az asszony nem győzött eleget csodálkozni, a
kis leányka pedig kacagva tapsolt a kezecskéivel,
amikor meglátta azt a sok szép játékot, amit a
császár városából kapott.

A férj végre egy fehér faskatulyát huzott
elő a kabátjából s odaadta a feleségének.

— Ezt a drága dolgot neked hoztam,
mondta neki. Tükör! Nézz csak bele s mondd
meg, hogy mit látsz.

Az asszony felnyitotta a tokot s egy fém-
lapot látott, mely az egyik oldalán olyan fehér
volt, mint az ezüst; virágokkal s madarakkal
volt díszítve; a másik oldalán pedig olyan sima,
fényes volt, mint a kristály.

A fiatal asszony csodálkozva meresztette ki
nagy szeméit, mert a kristály mögül egy arc
nézett reá félig bezárt ajakkal s ragyogó
szemekkel.

— Nos? — kérdezte tőle az ura — mit
látsz?

— Egy fiatal asszonyt látok. Mikor rám
néz, mozgatja a száját, mintha beszélni a arna.

Milyen furcsa! Rajta is kék ruha van, arannyal
himezve! Mintha a testvérem lenne!

A férje mosolygott. Boldog volt s egyuttal
egy kissé büszke is, hogy lám, mit tud ő mutatni
az asszonynak, mennyi mindent tapasztalt uta-
zása alatt.

— Te kis bohó — mondta neki az ura —
hiszen a saját képedet látod. Ez az üveglap:
tükör. Eddig a mi falunkban senki sem látott
ilyent, de a fővárosban minden háznál van.

A fiatal asszonyt boldoggá tette az ajándék
s napokon keresztül nem fáradt belé a saját
képe nézésébe. Azután, minthogy nagyon okos
asszony volt, elgondolta magában, hogy egy ilyen
szép dolog nem arra való, hogy minden nap
koptassuk, tehát betette a tokjába a többi drága-
ság közé.

Sok év mult el azóta.
A leányka napról-napra nőtt, napról-napra
szébb lett. Amellett olyan jó volt, hogy mindenki
megszerette.

De az anyja nem feledkezett ám el arról a
mulékony kis hiúságáról, amit akkor érzett, mikor
olyan üdének és szépnak látta magát a tükörben
és minthogy attól félt, hogy a leányka elbizza
maga a szépségében, a tükör ott maradt a rej-
tekhelyen. Az apa is szinte elfeledkezett
már róla.

Mikor a leányka felserdült, ő is olyan
gyönyörű lett, mint amilyen az anyja volt fiatal

Szép sirkoszorúk kaphatók mindszentekre

Benó Testvérek

rövid- és divatáru-kereskedésében a „Pillangóhoz“

940-5.1

Nagybecskerek.

Nagy Dezső és társa cserép- és téglagyár létesítéséhez, Berkov Dusan szatócüzlet folytatásához, Popov Milivoj és Bauer József borbélyüzlet, végül Weber Ferenc mészáros és hentesüzlet nyitására.

Jegyzőválasztás. Az elhalálozott Toponarszky Uros szerbkereszturi jegyző örökét tegnap töltötték be Tallián Emil főszolgabíró elnöke alatt. Egyhangulag jegyzővé választották Drázsity Vazult, a község eddigi jeles segédjegyzőjét. Segédjegyző lett Toponarszky Milivoj, az elhunyt jegyző fia.

Árvaházi ülés. A nagybecskereki római katolikus árvaház-egylet választmánya holnap, vasárnap délután fél 5 órakor gyűlést tart.

Lövöldözések Szerbiából Torontálba. Mint lapunknak jelentik, néhány nap óta Sztarcsova, Homolich és Sándoregyház környékén a szerb partokról a Dunán átlövöldöznek a torontáli partokra. A lövöldözésből eddig ugyan nem lett baj, de a határrendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a lövöldözés megállítására.

A polgármesterek gyűlése. A r. t. városok polgármestereinek országos egyesülete Budapesten, a (városháza közgyűlési termében Váczi-utca) október 26. napján délelőtt 10 órakor alakuló közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. A tisztikar, nevezetesen: elnök, két alelnök, titkár és ügyész választása. 3. 21 tanácsos és 3 póttag, továbbá 3 számvizsgáló bizottsági tag és 3 póttag választása. 4. Az 1909. évi költségvetés megállapítása. 5. Az egyesületi pénzkézeltésre egy budapesti pénzügyintézet kijelölése. 6. A jövő évi rendes közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 7. A városi törvény főbb alapelveinek megjelölése. 8. A városok segélyezése és a városi tisztviselők illetményeinek rendezése. 9. Az időközben beérkezett indítványok tárgyalása. A meghívott a r. t. városok polgármesterei országos egyesülete végrehajtó bizottságának nevében Szentpáli István dr. elnök, Miskolcz város polgármestere becsatolta ki.

A városi képviselőválasztások. Az idén jár le azoknak a városi képviselőknek a mandátuma, akiket 1902. október 15-én választottak meg. A vármegye alispánja, mint már ismeretes, az új választás napját október hó 31-dikére tűzte ki, amikor is a következő városi képviselők mandátuma kerül választás alá:

Az első kerületben: Krumenacker István, Banvög Péter, Krumenacker János, Hoff Nándor, Unterreiner János és Molnár Lőrinc.

A második kerületben: Annau Ádám, Krumenacker Ferenc, Száviics Sándor, Végh Károly, Nikel István és Weiserschan Péter.

A harmadik kerületben: Terzin Zsivkó, Mayer Henrik, Oldal Antal, Straity György, dr. Hubert Zsigmond és Popovics Bogdán.

korában. De nem sokáig tartott a boldogság s egyszer iszonyu csapás érte a családot.

A szerető, jó anya súlyos betegségbe esett. Leánya végtelen gyöngédséggel és odaadással ápolta ugyan, de a szegény asszony állapota napról-napra rosszabbra fordult. Megmentéséről szó sem lehetett többé.

Mikor megtudta, hogy nemsokára itt kell hagynia örökre az urát és imádott leányát, összeszedte minden erejét s magához hívta a leányát.

— Édes gyermekem, — szólt hozzá — én már nem sokáig élek. Ha meghalok, egyedül maradsz szegény apáddal. Igérd meg nekem, hogyha már nem leszek többé, felnyitod a szekrénynek azt a fiókját, ahol a drágaságainkat tartjuk. Találsz ott egy fehér fatokot, abban a tokban van egy fémlap. Annak az egyik oldala fényesebb a kristálynál. Tükörnek hívják. Igérd meg nekem, édes leányom, hogy ha már nem leszek többé az élők közt, minden nap, reggel meg este belenézel abba a tükörbe. Akkor ott látsz majd engem mindig magad mellett. Boldog leszek, ha téged örvédeni látlak s veled együtt én is busulok majd, ha téged bánat ér.

A leány megígérte. A haldokló nyugodtan zárta le szemét s derült arccal vált meg ettől a világtól.

Apa és leánya sokáig siratták, akit annyira szerettek, de a leányka nem felejtette el, hogy mire kérte fel az anyja s kissé megvigasztalódott, mikor látta, hogy igazat mondott az édes

A negyedik kerületben: Risztics Pál, Jovánovics Bózza, Zsivanovics Velykó, Stakity Zsárkó és Risztics György.

Az ötödik kerületben: Dr. Várady Imre, dr. Györgyevics Milos, Raczkov Szima, Popov Jóva, Stein Jakob, Gain Zsiva, Atym György és Gojkov Mihály.

A hatodik kerületben: Vincanov Mladen, Milin Száva, Vorgity Stéva, Gardinovaeski Velykó és Szlavkov Obrád.

A hetedik kerületben: Devity Aeko, Milya Nika, Turinszki Péter, Daity Mita, Tyurcsin Krisztifor és Kozlovaeski Nikola.

A nyolcadik kerületben: Milovánov Milán, Radics Milán, Turinszky Tósa, Stefanovics Áca, Radics Sztéva és Nesztorov Sztéva.

A kilencedik kerületben: Streitmann Antal, Feketics István, Bogcha Márton és Marcoin Jenő.

A képviselőválasztásokra már napok óta folyik az előkészület s az egyes pártok már meg is indították városszerte a korteskedést.

Gépeszek vizsgálata. A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvároti szervezett bizottság által folyó évi november hó 8-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhely-épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. ipar-felügyelőséghez (Temesvár, Józsefváros, Küttel-tér 2. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

Kedélyes-estély. A nagybecskereki könyvnyomdászok Szakegylete folyó évi november hó 28-án az Ellmer-féle vendéglő helyiségeiben kedélyes-estélyt rendez. A rendezőség serényen dolgozik azon, hogy e mulatság is, hasonlóan a nyomdászaik által rendezettekhez, jól sikerüljön.

Halál a sineken. Mint Zsombolyáról jelentik, az éjjel ott a vasuti őrt a pályaudvarnál a gyorstehervonat elütötte s a szomszéd sinpárra lökte. Ezen a sinen rohogott be éppen akkor egy másik vonat, amely a szerencsétlen embernek mindkét lábát elmeteszte. Az elgázolt ember, bár rögtön orvosi segítséget kapott, egy félóra múlva meghalt. A szerencsétlenség ügyében vizsgálatot indítottak.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Bednár Béla, rk. m. v. hivatalnok és Niederholzer Erzsébet rk. — Vágó Pál, rk. közs. segédjegyző és Erdős Piroška rk. — Riesz János, rk. közs. segédjegyző és Rziha Irén rk. — Szilpál János, rk. napszámos és Mikustyan Anna rk. — Hasch József, rk. járás-bírósi irnok és Arendt Mária rk.

Születések: Hartner Máttyás, ág. ev. pék, leánya. — Mokus István, rk. béres, fia. — Máló József, rk. béres, leánya. — Ambrózi János, rk. közműves, leánya. — Sétáló Károly, rk. kereskedő, fia. — Koresmáros Uros, gk. napszámos,

anyja s nem hagyta el, mert nemcsak, hogy látta anyjának a képét, hanem fiatalnak, szépek látta, nem pedig olyan sápadtnak, mint amilyen volt az utolsó napokban halála előtt. S azzal a képpel, melyet ő elhunyt édesanyja képmásának tartott, mindennap elbeszélgetett. Elbeszélte neki fájdalmait s örömeit; megvigasztalódott a mosolygásától s attól félt, hogy szomoruan néz majd reá, ha olyasmint tett, amiért szemrehányást érdemelt. Így nőtt fel, hogy ugy mondjam, édes anyja felügyelete alatt és semmitől sem félt jobban, mint attól, hogy hátha megtalálja szomorítani. Akkor örvédeni legjobban, ha esténként elmondhatta a kedves képnél:

— Édes anyám, ma megint olyan jó voltam, amilyennek te szeretnéd, hogy legyek.

Igy folyt az élet Matsumában, ott abban a kis házban, egészen addig, amig egyszer megtudta az apa, hogy a leány minden este s minden reggel előveszi a tükört s elbeszélget vele. Megkérdezte tőle, hogy miért szokta ezt tenni.

— Édes apám, — felelte a leány — minden nap megnézem a tükörben édes anyám arcát, amint azt a lelkekre kötötte. Elbeszélgetek vele. Boldog vagyok, hogy haldokló anyám kívánságát teljesíthetem.

Az apa könnyekre fakadt a meghatottságtól s nem merte megmagyarázni a leánykájának, hogy abban a tükörben saját képét látja, nem pedig az édes anyját.

leánya. — Tabacszi Vazul, gk. földmives, leánya. — Kozlovaeski Vojin, gk. földmives, fia. — Dr. Báthory Endre, ref. kórházi orvos, leánya. — Mosorinszki Lázár, gk. napszámos, leánya. — Fecskés Máttyás, rk. napszámos, fia. — Momirszki Sebő, gk. juhász, fia. — Varga István, rk. ács, leánya. — Barna István, rk. cipész, leánya.

Halálozások: Vojnov Dragomir, gk. 2 éves, gyermekaszály. — Özv. Jovanov Palmé, gk. 56 éves, genyverőség. — Wilhelm János, rk. 2 hónapos, életgyenge. — Grubacszi Mladen, gk. 1 hónapos, életgyenge. — Ninkov Milivoj, gk. 11 hónapos, croup. — Spitzer József, izr. 38 éves, vízbefulás. — Isztrát Döme, gk. 58 éves földmives, gutaütés. — Isztrát Bogdánka, gk. 12 napos, görcsök. — Kretovich Zoltán, rk. 4 hónapos, életgyenge. — Schmidt Erzsébet, rk. 3 éves, bélhurut.

Serdülő leányok és fiúk

erősekké, vitorakká fejlődnek, elvesztik lehangolt-ságukat, hogyha a szükséges táplálékot

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vasárnaponként a SCOTT-féle módszer végigvezet a halászt-körök figyelembe vévni.

alakjában élvezik, amely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes, mint a tejszín.

Könnyebben emészthető, mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

*30c—2

Színház, művészet.

* **Trilby.** A Trilby voltaképpen rémdráma, amelynek nem sok köze van a komoly dráma-irodalomhoz, de tárgyának eredetisége annak idején megragadta a közönséget s a raffinált szinpadai hatások Európaszerte diadalt szereztek a darabnak. Az idegrázó szinpadai jelenetek még ma sem tévesztették el hatásukat a közönségre, amelynek sorában sokan vannak, akik szeretnek néha borzadozni — a színházban. Így van azután, hogy a Trilby annyit év után sem került le a színházak műsoráról. Hozzájárul ehhez, hogy a darabnak két főszerepe kiválóan alkalmas a színészek drámai művészetének ragyogtatására s így ők is gondoskodnak arról, hogy néha-néha előkerüljön Trilby borzalmas históriája a feledés homályából. Azt hisszük, így frissítette föl Trilby nálunk is a színtársulat s ami a művészi ábrázolást illeti, nem is helytelenül. Trilby tegnapi előadásán ugyanis alkalmunk volt a társulat drámai művésznőjét, Halasi Mariskát, akinek eddig megfelelő szerep nem jutott, olyan szerepben látni, amely nagy drámai kvalitást igényel s amelynek művészi megjtszása azután diadalt is hoz a művészeknek. És Halasi Mariska diadalt is aratott szerepében. A kisasszony minden részletében élethűen jellemzően rajzolta meg Trilby alakját, úgy hogy egy percig sem tartottuk lehetetlenségnek a kis angol modell rémes históriáját. Alakítása csupa finomság volt s emellett megrázó drámai erejű, úgy hogy ebből a szerepből meggyőződhetünk, hogy kiváló drámai művésznőt bir benne a színtársulat. Svengáli háborzongató szerepét Remete Géza vállalta magára s ez a sokoldalú színészember méltán bámolatra ragadhatja a nézőt, aki egyik nap valamely bolondos operettszerepben látja s másnap mint drámai művészt nyujt nem közönséges játékot. Remete Svengálija például mindenkit kielégíthet. Látszik, hogy ismeri a kisérteties alak minden oldalát s minden mozzolatával, szavával, kacagásával megtudta győzni a közönséget alakjának ördögies erejéről, majd később éppen olyan találóan rajzolja meg benne a roskadozó, pusztuló embert. A harmadik

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBECSKEREK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizléseőbb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönbén a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítményű vadász- és gazdász-kabátokból, asztrachán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmearu készítményt vagy új fazonra való izléses átalakítást.

JUTÁNYOS ÁRAK.

895—x.8

FIGYELEM!

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

felvonás végjelentését úgy Halasi, mint Remete olyan hatással játszották, hogy szünni nem akaró tapsok hangzottak fel s hatszor vagy hétszer hívták őket a lámpák elé. De teljes elismeréssel kell szólnunk az egész tegnapi előadásról s valamennyi szereplőről. Virányi, Gözön, Halasiné, Barna Andor, Fehér Laura, valamint a többiek is mind a javát nyújtották tudásuknak. Trilby énekszámát a harmadik felvonásban a színpalán mögött Csánadi Irma énekelte sikerrel és tetszés mellett. Közönség meglehetősen szép számmal volt s szívesen adózott tapsaival a színészek játékának. (S—s.)

Az Arany János társaságól. A temesvári Arany János társaság f. évi október hó 19-én, hétfőn délelőtt öt órakor, a m. kir. állami fő-reáliskola dísztermében zárt ülést tart. Az ülés tagjai: 1. Titkári jelentés. 2. Az október havi felolvasó ülés kitűzése és tárgysorozatának megállapítása. 3. Irodalmi és művészeti estély rendezése. 4. Folyó ügyek.

A kulturegyesület első színházi előadása. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület első színházi előadása október 19-én, hétfőn lesz. Ez alkalommal Bródy Sándornak nagyszerű drámáját, „A gyermek”-et fogja bemutatni Polgár színtársulata a legjobb szereposztással, míg a felvonások közben a katonazenekar fog hangversenyezni. Az előadásra a kulturegyesület elnöksége ingyen jegyekre szóló utalványokat bocsátott a munkásegyletek rendelkezésére, amelyek a különböző szakmák között csoportonként osztják szét a jegyeket. Az első előadásra a nyomdászok és az építőmunkások kapnak jegyeket, azután következnek a többi szakmák. „A gyermek” előadására a zártszékekre és másodemeleti páholyokra szóló utalvány ellenében, hétfőn a rendes pénztári időben vehetők át a színházi pénztárnál a jegyek. A kulturegyesület színházi előadása iránt különben városzerte igen nagy az érdeklődés, úgy hogy előreláthatólag kiváló szép színházi estére van kilátás.

Antalfy Zsiross Dezső torontáli orgonaművész és zeneszerző, aki külföldi tanulmányutára 2000 korona rendkívüli állámsegélyt kapott, amint halljuk, e hó 12-én utazott Leipzigbe, ahol a világhírű Straube Ottó orgonaművész oldalán fejezi be tanulmányait. Egyelőre január 15-ig marad távol, amikor is hazatér és január hó 18-án részt vesz az országos magy. kir. zeneakadémia ez idei 3-ik nagy hangversenyén, amelyen Guillemeht hírneves modern francia zeneszerzőnek legújabb s nálunk még elő nem adott orgonaszimfóniáját fogja bemutatni zenekar kísérete mellett. A hangverseny után a fiatal művész külföldi tanulmányutját folytatni fogja.

Heti rovat.

— okt. 17.

Ez idén a szezon megelőzte az időjárást. Gyönyörű nyári estéken elegáns őszi kosztümök tarkítják a mi vacsora előtti korzónkat, amelyről följegyezni illik, hogy látogatottság és előkelőség tekintetében rácsafol a mi kisvárosi egész életünkre. A város színe-java az elektromos lámpák fényében föl-alá hullámszik és valóban kedves élvezet, ezt a színes és rokonszenves közönséget ebben a tökéletes tömörülésben együtt látni. Ez vagyunk mi, minden nagyságunk és minden apróságunk a korzón mutatja ki méreteit. A haza siető varróleány (a háta mögött azzal a bizonyos előkelő gavallérral), a mindennapi hódítások céljából megjelenő uri asszony (a „Wiener Mode” legdivatosabb tolettjében), vágyakozó szemű fiatal urak (akik akkor szeretnek bele a finom hölgyekbe, amikor más már elvette őket), a hoppon maradt kisasszony (aki csak azért is a világ legbüszkébb teremtése) és a kishivatalnok és a nagyhivatalnok — mind-mind a mi kedves embereink, akik esténként megjelennek a korzón, hogy valamit mutassanak, ami van és ezzel a valamivel eltitkolják azt, ami nincs. Bágyadt arcokon ott ragyog az élet muló öröme és valami kölcsönkapott mosolygás ül még a megöregedett szemekben is. Hattól-hétig szinte programszerűen örülünk, a jó isten tudja, hogy miért és mi minden keserűségünk ellenére. A bánatunkat egy rövid órára elvitte az ördög, amiből az a tanulság vezethető le, hogy mindannyiunkban egy vidám, mosolygó bohém van elrejtve, aki egy órán keresztül jókedvűen ki szokott nézni a szemünk ablakán, azután megint visszavonul huszonhárom órai pihenőre. Ez a bohém-vendég

talán a mi jobbik én-ünk, aki érzi, hogy időközönként — holmi belső javítások eszközlése végett — neki is jelentkeznie kell. Igen, a korzón, ezen az igénytelen kis korzón, valamennyien civilizált, finom lényekké alakulunk át és nincs is benne semmi túlzás, hogy a korzó a kisvárosi életnek gondosan díszített kirakata. Ez a kirakat naiv és kedves hazugsággal fényesnek hirdeti a belső életet is, de ki kutatná ilyenkor a titkos üzleti viszonyokat?! Mi csak sétálunk és gyönyörködve nézzük a kirakatot.

Azaz, hogy önök, boldog olvasóim, gondtalanul és nyugodtan sétálhatnak, de engem a kötelesség (a világ lelelkettelebb találmánya) más tájak felé is vezérel. Nem, igazán nem lehet gyönyörködnöm, ha arra az immár hónapokra nyúló válságra gondolok, amelynek átkát a nagybeeskereki főgimnázium ugyancsak megérzi. A földrajzi tudomány esődőit mondott, mert nincs tanár. Az ifjak a számtan gyönyörűségeiből ki vannak közösítve, mert nincs tanár. Pedig a diáknak — itt nem használ semmi — feltétlenül meg kell tudnia, hogy Bosznia a mienké, vagy nem a mienk (hiszen ez a kérdés valóban magasabb földrajzi tudományt igényel) és előbb-utóbb azt is meg kell tudnia, hogy kétszer kettő azelőtt négy volt, de mihielyest kikerülnek az életbe, minden régi szabály változást szenved és az élet piacán csak az boldogul, aki az egyszerűt is a saját ügyessége szerint tudja forgatni. — A főgimnáziumban uralkodó ez az állapot gyors és radikális orvoslást igényel és szinte hihetetlen, hogy az elárult tantárgyakra a kenyéért való nagy túlekedés közepette megfelelő erő ne találkozzék. Csak körül kell nézni és az intéző körök egy kis körültekintés után feltétlenül méltó erőre akadnak. Úgy tudjuk, hogy kiváló, sőt e téren elismert erők is megnyerhetők volnának a megüresedett állásokra és valóban alig tudjuk elképzelni azokat az okokat, amelyek az intézeti színvonal ilyenemű emelésének akadályai lehetnének. Ez nem propaganda, csak rámutatás. A dolgok elgondolásából következik és a krónikásnak mi egyéb dolga volna, mint hiányos közállapotok felett elgondolkozni.

Igen, a közállapotok! E hó végén megtörténnek a városi képviselőválasztások, ami a közállapotokra nézve mindig fontos eseményt jelent. És megindul majd a forgalom a város háza tájékon és leszen nagy versengés némely mandátumok elnyerése végett. Puhitunk és kapacitálunk, ígérünk és cirógatunk, nem azért, hogy a mandátum méltó képviselőnek jusson, hanem hogy a képviselő — méltó mandátumot érjen el.

A városatyaság mindennemű apaságok között a legkedvesebb és a mandátumnál édesebb gyermeke talán nincs is az apának. És ebben a szoros atyasági viszonyban dehogy is az a fődolog, hogy a képviselő mindenkor hü maradjon a megbízó levélhez, csak a megbízó levél ne hagyja el sohasem — az atyát! Dehát így van ez a világon mindenütt és nekem sokkal sürgősebb a dolgom, semhogy hivatalos könyvek sirjak nemes szülővárosom érdekében és ezért régi grammofonomba ezennel új lemezet kapcsolok.

Szólunk pedig a kulturegyesület színházi előadásairól, amely gondlattal ez az agilis egyesület újra tanujelét adta annak, hogy hivatásának magaslatán áll és hogy igazi kulturészmeiket testesít meg nagyértékű munkásságával. A színpad a legközvetlenebb tanszék, ahonnan gondolat, eszme és nemes érzés eleven erővel és biztos hatással árad a közönségre. A színpad tanítása kerülő utak nélkül, egyenesen a lélekre száll, életet ábrázol, lelkesít és a színpadi cselekmény minden élő és írott beszédnél hangosabb és többet mond és még többet sejtet. A színpad a kultúra friss forrása és nem is egyéb egy gyönyörű szociális gondolat keresztülvitelénél, mindenkit egyforma joggal ehhez a közkinchez bocsátani. Ezt tette lehetővé a kulturegyesület és pedig gondosan kivilágított darabokkal, amelyek a kitűzött cél elérésére igazán alkalmasak. Bródy Sándor új darabja: A gyermek, Henry Bernstein drámája: A kerülő ut, mindegyik egy darab eleven társadalmat varázsol a színpadra és a biztos kézzel megrajzolt cselekményekből új és merész tanítások csendülnek ki. Ezekben a drámákban a civilizált lény inkább a művészetben gyönyörködik, a munkás lelkét azonban az élet igazságai fogják megragadni és a színpaddal való együttérzésük itt biztos és meleg lesz. És mindenneknél igazabb lesz a gyönyörködésük is.

A színházról ezuttal egy kis lemondás árán, a változatosság szent nevében hallgatni fogok. A kulisszák világában különben is minden csendes és a rövid szezon, drámák és bohózatok, no meg minden színpadi műfaj elseje: a hódító operett gyors forgatagában maholnap már a vége felé közeledik. Élvezzük hát a művészet fényes arculatját, hiszen tizenegy hónapon át ugyanis hátat fordít nekünk . . .

Ezek után pedig átadlak, óh rovatom, a nyomdai gép félelmes hatalmának, amely egy héttel ezelőtt pontosan a fejed tetejére állított. Egy kis vigasz ennél a kis balesetnél is adott. Legalább volt, minek a tetejére állítani! . . .

— odi.

Schicht szarvasszappana

a legjobb

Fehérneműm! Irigyelik,
Benna egy folt sem létezik;
S hogy oly szép fehér,
Megmondom miért:
Szappant csakis Schichttől vegyen,
S az is szarvas jegyű legyen.

Minden jó, anya

leányának a kelengyén kívül még a következő igen értékes tanácsot fogja adni: „Ovd fehérneműdet a közönséges, jóllehet olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappanával moss, akkor finom sávos lyos vásznaid, a kényes csipkék és, puha dianelek, valamint a többi fehérneműd is, legyen az fehér vagy színes, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kiműli és konszerválja a szövetet. Ha minden tisztítási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogod használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz magadnak megtakarítani!”

Tisztasága 30.000 koronával megegyezik.

60qa - 43

TÁVIRATOK

A balkáni események.

— A mai hírek. —

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai nap hírei a legellentmondóbb jelentéseket tartalmazzák. A Szerbiából jövő hírek állandóan nagy nyugtalanságról, háborus készülődésekről szólnak, míg a mi részünkről a különböző mozgósítási híreket lecafolyják. Más hírek viszont Bulgária ellentállásáról, a keleti vasúthoz való ragaszkodásáról, továbbá a nemzetközi konferencia meghiusulásáról szólnak. Szóval a helyzet mai képe csupa forrongás és bizonytalanság.

Budapest, október 17. (A „Torontál“ ered. táv.) A függetlenségi pártkörben tegnap este igen élénk élet uralkodott s a jelenlevőket a háborus hírek foglalkoztatták. Megjelent a pártkörben Wekerle Sándor is, aki szintén szólt a háborus mozgalmakról és megnyugtató kijelentéseket tett.

Egyes lapok ennek dacára ellenkező nyilatkozatokat adnak a miniszterelnök szájába, minek következtében ma félhivatalos cáfolatok jelennek meg ezekre a hírekre vonatkozólag. Így megcáfolyják azt, mintha Wekerle azt mondta volna, hogy mozgósítástól lehet tartani. A hivatalos cáfolat azt mondja, hogy nincs szó mozgósításról s a katonai készülődésekre vonatkozó hírek alaptalanok. Eppen ilyen alaptalanok azok a hírek, amelyek a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról szólnak. Ezeket ugyanis a véderőtvény 12-ik §-a értelmében csak királyi parancsral lehet behívni, ilyen parancsot pedig nem adtak ki, mert ha kiadtak volna, úgy az nem maradhatna titokban. Megcáfolyják azt is, mintha Wekerle azt mondta volna, hogy miután mozgósítástól kell tartani, hitelműveletekre lesz szükség. A miniszterelnök ilyen nyilatkozatokat nem tett.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi távirat szerint a szerb kormány a Dunát az egész szerb part hosszában alá aknáztta. A partok végig tele vannak rakva robbanó aknákkal, hogy a dunai monitorok ne ferközhesse-nek a szerb partok közelébe. Ez most nem jelentene különösebb bajt, azonban a víz sodra egyes aknákat kimozdított a helyükből s ezek most szabadon uszálnak. Ennek folytán azután az Aldunán közlekedő személyszállító hajók nagy veszedelembe kerülhetnek.

Egy szaloniki-i távirat szerint a szerb bandák már közel a boszniai határszélhez állanak s állítólag el kell reá készülvén lenni, hogy még ma Boszniába törnek. Hir szerint erre az esetre a szerb bandákra bolgár bandákat eresztenek.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a bulgár kormány ma válaszolt a magyar-osztrák és a német jegyzékre a keleti vasut átengedése dolgában. A bulgár kormány a jegyzékre visszautasítván felel.

Aehrenthal báró közös külügyminiszter ma a delegátusoknak egy táviratot mutogatott, amelyet a szófiai magyar-osztrák ügyvivő küldött. A távirat szerint a bulgár hivatalos körök ragaszkodnak a keleti vasúthoz s nem akarnak kárpótlást sem adni érte, készek inkább a háborúra.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, ottani politikai körökben azt beszélnek, hogy a keleti kérdésben összehívandó nemzetközi konferencia Törökország ellentállásán meghiusult. Törökországnak ugyanis az a nézete, hogy a konferenciából mindenkinek haszna lesz,

csak neki nem. Így tehát a konferenciának részéről nincs semmi értelme.

A közös külügyminiszter a királynál.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ ered. távirata.) Aehrenthal báró közös külügyminisztert a király ma délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadta.

A delegációk.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ ered. távirata.) A magyar delegáció zárószámadási albizottsága ma délelőtt ülést tartott, melyen többek felszólalása után letárgyalták a számadásokat. Az ülésen Wekerle Sándor miniszterelnök is felszólalt, aki hangoztatta, hogy a kormány spórolásra törekszik.

Hétfőn délelőtt 10 órakor a pénzügyi albizottság tart ülést, míg kedden lesz a magyar delegációnak első teljes ülése, a melyen a külügyet tárgyalják.

Apponyi Albert gróf beszámolója.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Jászberényből jelentik, ott nagyban készülnek Apponyi Albert gróf kultuszminiszter fogadtatására. Apponyi ugyanis holnap mondja beszámoló beszédét, amelyben nyilatkozni fog a politikai helyzetről s nyilatkozatai nagyfontosságú kijelentéseket fognak tartalmazni.

Határidő-üzet.

Budapest, okt. 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	23.98
Buza (április 1909.)	24.28
Rozs (októberre 1908.)	19.54
Rozs (áprilisra 1909.)	20.26
Zab (októberre 1908.)	16.54
Zab (áprilisra 1909.)	17.14
Tengeri (októberre)	14.94

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, október 15.

A budapesti értéktőzsde hangulatát az elmúlt hét folyamán még mindig a külpolitikai események befolyásolták, bár azokkal szemben mondhatjuk, hogy a tőzsde elég nyugodt magaviseletet tanúsított. Az árfolyamok lényegesebb szikárduást nem mutattak ugyan, azonban a politikai aggodalmak folytán való rohamos realitások megszűntek. A forgalom igen szűk keretek közt mozgott, az irányzat azonban általában tartótnak mondható. Bécsi és külföldi vásárlásokra a 4%-os magyar koronajáradék árfolyama emelkedett, valamint több helyi érték iránt is élénk kereslet mutatkozott. Nevezetesen lényegesebben emelkedett a Beocsini cementgyár Unio részvények árfolyama az igen kedvező üzletmenetről szóló hírek következtében, valamint a Danubius hajó és gépgyár részvényeké, ezen gyár nagyobb mérvű foglalkoztatásának hírére. Kereslet mutatkozott továbbá rimamurányi vasmű részvények iránt, melyeknek árfolyama szintén emelkedett.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	okt. 8.	okt. 15.
4% magyar koronajáradék	91.75	92.25
magyar hitel részvény	735.25	740.25
osztrák hitel részvény	633.—	632.75
Danubius hajó és gépgyár részv.	257.—	259.50
Beocsini cementgyár-részvény	592.—	602.50
rimamurányi vasmű részvény	554.75	559.25

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Bérlet 17. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 19. előadás.

Ma, szombaton, 1908. évi október hó 17-én:

FUZSITUS KISSASSZONY.

Operette 3 felvonásban. — Irta: Sterk Vilmos.

Személyek:

André Claire, festő	Viranyi Sándor
Susanne, felesége	Pataki Vilma
Meline, autómobilgyáros	Solymosi Sándor
Mathilde, neje	H. Serfőző Etel
Fredy, fiuk	Kabos Gyula
Rosette, modell	Peterdi Eleka
Rombeau, ezredes	Radványi Dezső
Lucie, neje	B. Fehér Laura
Bernier, hadnagy	Barra Andor
Gaston, kadét	Telekán Valér
Dubois, őrmester	Halasi Béla

Holnap, vasárnap, 1908. évi október hó 17-én:

Két előadás.

Déltűn 4 órakor. Este 8 órakor:

DRÓTOSTÓT.

TATÁRJARÁS.

Nyílttér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Serravallo's
jéle
CHINA-BOR vastartalommal
Hygienikus készítés Bécs 1906. Államdíj, díszoklevél és nagy aranyérem.
Erősítő szer: gyöngékedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
Étvágyerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.
Több mint 5000 orvosi elismerés.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Megrendelhető minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

Biztos hatása! Nem mérges!

Poloskairtó

Tollal vagy ecsettel kenendő a butorneműre. — Festék közé is lehet keverni.

Ára 1 korona

Kapható 942-4.1

Korona gyógyszerárban Nagybecskerek.

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Hallatlan olcsón árúsitok jó cipőket, u. m.:

Férfiak részére:

amerikai sevro-bergsteiger 11 K.
ugyanaz gombos 12 „
box bőr cugos vagy
bergsteiger 12 K.

Nők részére:

box vagy amerikai sevro,
füzős 10 K.
ugyanaz gombos 11 „

A legjobb gyermek cipők szintén olcsó árban.

Vidéki megrendeléseket az árak rendkívüli olcsósága dacára két pár rendelésnél bérmentve eszközölöm.

353-5036

Elsőrangú biztosító-intézet főügynöksége Torontálmegeye részére fix fizetéssel és egyéb javadalmazások megtérítése mellett, magyarul, németül és szerbül beszélő

üzletszerzőt

keres. — Ajánlatok „biztosítási üzletszerző“ jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

941-4.1

OH JAJ! Köhögés, rekedtség
és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuak

ELJEN!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. — Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

Megfojt ez az át-
kezott köhögés!

Kapható: Nagybecskerekén: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Ármin, Kellner József,
880—26.4 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészknél.

Dr. Gyenes Viktor
ügyvédi irodáját

a Ferenc József-(fő)-
téren levő Szávits-féle
:: ház II. emeletére
helyezte át.
(Bejárat Arpad-utcáról.)

936—1.1

Folyékony
Somatose
jó szolgálatokat tesz
gyenge gyermekek és
felnőttek táplálkozásánál

Kapható a gyógyszerárak-
ban és droguüzletekben.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és alkalibántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles háziáruknak ótvizek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a „Moll“ feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsölési szer, köhögéscsillapító és megfázás egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

589—104.19 Főszétküldés
Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautóval mellett teljesítettek
A raktárban tessék hátrahoztatni MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskerekén Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszerárakban kapható

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—83. ••••• BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Benzinlokomobilok, benzinmotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Arjegyekkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schloss János és Társai Szászvesszős	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Pásetó	75 HP. sz. ógáztelep
Magocsi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. „ „	Stenger Vilmos	„ Nagytóporvecz 50 HP. „
Papp János Iharosberény	8 HP. „ „	Rosmann Samu	„ Mocs (Kolozs.) 40 HP. „
Nagy J. Pál, Bogiár	6 HP. „ „	Herczeg József	„ Magyarbányhegy 30 HP. „
Hj-Pál István, Órda (Bogiár mellett)	4 HP. „ „		és még számos nagy uradalomba 33—51-39

1483/1—1908. sz. Nagyikinda város polgármesterétől.

Pályázati hirdetmény.

Nagyikinda város tanácsa a kezelés alatt álló „Tésity“-féle alapítványból a budapesti kir. tudományos, vagy műegyetem hallgatói javára megállapított 240 korona ösztöndíjra pályázatot nyit.

Folyamodóktól megkívánatik: a magyarországi állampolgárság, a gör. kel. hitvallás és szerb nemzetiség; a gimnázium jósikerrel való elvégzésének és érettségi vizsga letételének igazolása.

Ezen, valamint a vagyoni (szegénységi) és egészségi bizonyítvánnyal szabályszerűen felszerelt kérvények a polgármesteri hivatalnál f. évi okt. 28-ik napjáig benyújtandók.

Megjegyeztetik, hogy a szóban forgó ösztöndíjat élvezőkre nézve egyébként az állami ösztöndíjasokra vonatkozó szabályok kötelezők.

Nagyikinda, 1908. évi október 12.

Dr. Bogdán Zsivko,
polgármester.

935—1.1

4501/1908. sz. Bányai főszolgabíróaságtól.

PÁLYÁZAT.

A lemondás folytán megüresedett zichyfalvai községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883: I. t.-cikk, illetve az 1900: XX. t.-cikkben előirt képesítésüket igazoló és esetleg egyéb okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi november 10-ig annál is inkább benyujtsák, mert a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása évi 1000 korona fizetés. A választás határnapját később fogom kitűzni.

Bányak, 1908. évi október hó 14.

Dr. Ürményi,
főbíró.

936—2.2

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziáru, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, oszuznál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. DE Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

981—26.3

Minék szenvedjen Ön,

ha a WEIDHAAS-féle gyógymód által

ASZTMA

HÖRGHURUT, TUDÓBAJ, TUDÓVÉRZÉS, GYOMORBAJÁT megszüntetheti?

Ez a gyógymód ezreknek szerzett enyhülést és végül teljes gyógyulást, kik állapotuk javulásában már nem bíztak és kiket az orvosok feladtak; ugyanaz a gyógymód ez, melylyel Patai Mór ur Budapesten, Nyírfalvy Piroksa urhölgy Budapesten, Fekete Zsigmond ur Budapesten, Szkalicza József ur Kis-Mácsdon, Erasmus Borbála urhölgy Grabácson stb. sok évi szenvedésüktől megszabadultak.

Titkos szerekhez semmi köze, sőt ellenkezőleg, a hogy ma mutatják be a betegnek, a természetes gyógymód terén elsőrangú tekintélyek tanulmányának és azoknak a tapasztalatoknak eredménye, melyeket sok évi gyakorlat alatt

több mint 50,000 betegen,

kik hasonló bajokban szenvedtek, gyűjtöttünk.

Különösen kiemelendő az, hogy ámbár ez a gyógymód sokkal hatásosabb, mint bármiféle más kezelés, mégis rendkívül olcsó, úgy hogy, amiről a betegek jelentéseibe való betekintés után bárki is meggyőződhetik, minden rendű és rangu egyének használhatják.

Kérje levelezőlapon a „Spiro spero“ (Míg lélegzel, remélj) füzetet, megtudhat belőle mindent és láthat benne számtalan hála- és elismerő-nyilatkozatot. Azonnal megküldi

teljesen ingyen

a „SPIRO SPERO“ gyógyintézet
DRESDEN - NIEDERLÖSSNITZ, Schulstrasse.120g

M e g h i v ó

a folyó 1908. évi október hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor Kiskomlóson az iskolaépületben tartandó

tejszövetkezeti közgyűléshez.

T Á R G Y S O R O Z A T :

1. A kiskomlósi felosztott tejszövetkezet felszámoló-bizottsága által összeállított zárszámadásnak tárgyalása és felülvizsgálása
2. Indítványok.

Kelt Kiskomlóson, 1908. évi október hó 10-én.

A kiskomlósi tejszövetkezet felszámoló bizottsága nevében

Krämer Jakab, elnök.

BEVÉTEL.

A kiskomlósi felosztott tejszövetkezet felszámolójának 1908. évi számadási zárlata.

KIADÁS.

1907. évi pénztári maradvány	348	37	Jutalék a tagoknak	83	14
Az eladott épületért	3200	—	Különböző kiadások	208	72
Kamat fejében	49	50	A tagoknak kifizetett	3641	86
Az eladott felszerelésért	262	49	A községi szolgálóknak	1	32
Kamat hátralék	—	44			
Sovány tejért befolyt	17	—			
Hujjontól sovány tejért	15	22			
Schneider T.	6	88			
Hahn M.	1	01			
Jutalék fejében	44	13			
Osszesen	3935	04			
Ellentéve a kiadás	3935	04			
Maradvány	—	—			

Kiskomlós, 1908. szeptember hó 20-án.

A kiskomlósi felosztott tejszövetkezet felszámolói:

Krämer Jakab s. k., szöv. elnök. Johann Römer s. k. Nothof János s. k. Fritz Péter s. k. Wien Péter s. k., szöv. jegyző

Hogy a fenti zárszámadást felülvizsgáltuk és helyesnek találtuk, ezennel igazoljuk.

Kiskomlós, 1908. évi október hó 11-én.

A kiskomlósi tejszövetkezet felügyelő-bizottsága:

Wolf Georg s. k.

Schneider Tamás s. k.

Nikolaus Fraunhofer s. k.

Harcom az igazságért

melyre ellenfeleim kényszerítettek, egyik meglepetést a másik után szüli. Mint emlékeztet, nemrégiben felhívás jelent meg a sajtóban, mely vállalatom ellen fordult és mely végül valamennyi fényképész arra hívott fel, hogy szerezzem ellenem adatokat. Egy fényképészszövetkezet szerepelt, mint a felhívás aláírója. Tekintettel a nagy kárra, mely ez otromba támadás miatt engem ért, erélyesen voltam kénytelen védekezni e

felhaborító merénylet

ellen. Így került ez ügy a bíróság elé. Itt azonban általános meglepetésre kijelentette a szövetkezet elnöke, hogy ő semmiféle olyan felhívást közzé nem tett és így hamisítás történt. Kiderült tehát, hogy ellenfeleim közt olyanok is vannak, kik nem merészelnek velem szemben nyíltan és becsületesen föllépni, hanem inkább orvul támadnak rám és nem riadnak vissza

ravasz hamisítástól,

oly eszközökkel elvén tehát küzdelmükben, melyeknek igazi névvel való illetését nyugodtan bizhatom igazságosan érző emberre. Nem félek azonban a becsületes versenytől sem, bármily hatalmas is legyen. Eppen ezért nyilvánosan kijelentem, hogy azonnal lefizetek az itteni szegény-pénztárnál

3000 koronát készpénzben,

ha Ausztriában vagy Magyarországon vagy Németországban találkozok valaki, a ki nagyított arcképekért éppen annyi önkényt küldött köszönő és elismerő levelet mutathat elő, mint én. A ki elfogadja ez ajánlatot, annak a lefolyt évből szabadon választott, de egymásra következő öt napról való leveleket kell előmutatnia másolatban. Ugyanezt fogom én is tenni. Fölszólítom tehát a felsorolt államokban működő sok ezer fényképész és műintézetet, hogy keljenek velem nyílt és

becsületes harera,

hadd lássa a közönség, hogy az ellenem intézett sok támadást pusztán az üzleti irigység okozta. Kijelentem továbbá a velem versenyző cégeknek, hogy eszem ágában sincs az, hogy áraitam a közönség hátrányára emeljem. Eppen ellenkezőleg: most fogom csak mutatni,

Ez válaszom versenytársaimnak!

MERTNER RÓBERT Villamos Fényképészeti Műintézete Bécs,

931-1.1

posta 23. szám 135.

Főüzletek: Dezda, Béllin.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskerekén.

hogy senkitől sem fogadok el leckét arról, hogy mit tegyek és mit ne és mitsem törődöm azzal, hogy mit szólnak versenytársaim ahhoz, amit teszek. Hogy tehát ellenfeleim lássák, mivel van dolguk, egyelőre hat héten át, esetleg ha jönnek fogom tartani, továbbra is szállítok

ingyen egy nagy képet

mindenkinek, aki e célból beküldi nekem fényképét. Ez a kis fénykép után készült nagyított kép 38 cm. széles és 48 cm. magas, tehát majdnem életnagyságu. Minden félreértés elkerülése végett határozottan kijelentem, hogy nem szállítok ugynevezett fénykép-nagyításokat, mint a melyeket fényképészek közönségesen készíteni és forgalomba hozni szoktak, hanem a képeket kartonmentesen, villamosság segítségével pozitív retouche nélkül állítjuk elő: ugynevezett: „Solar Prints”. Aki tehát képet szeretne önmagáról vagy övéiről, vagy aki érdeklődik csupán az iránt, hogy vajjon komoly-e a fenti ajánlat, az bizvást küldje be nekem a fényképét, pontos címének megjelölésével.

Pénzt nem kell

küldeni. Kisérő-levél nem szükséges, csupán a cím és a fénykép. Kezeskedem érte, hogy hibátlanul küldöm vissza a képet. A ki nem kívánja, hogy saját zsebemből fizessem a portódíjat nagyított kép megküldésénél, valamint a kép visszaküldésénél, az hozzátehet a képhez 60 fillért bélyegekből. De ismételtlen kijelentem, hogy nem föltétlenül szükséges. A nagyított képet époly pontosan és bérmentve kapja meg akkor is, ha nem küldötte meg a szállítási díjat. Egyébként sem köteles senki sem előbb, sem utóbb bárminemű fizetésre, mert a képet valóban teljesen ingyen adom. Az egyedüli, amit kéni bátor volnék, az, akik tölem képet kaptak, volnának szivesek cégetem alkalomadtán ismerőseiknek ajánlani és nekik

őszintén megmondani,

hogy meg voltak-e elégedve. Éppenséggel nem kívánom tehát, hogy valaki meggyőződése ellenére dicsérje képeimet. Csupán az, aki jó lelkiismerettel teheti, az ajánlja alkalomadtán cégetem barátai körében. A fenti ajánlat érvényessége alól ki vannak zárva konkurrens cégek tulajdonosai, valamint hozzátartozóik, alkalmazottaik és megbízottaik. Adott esetben kimélet nélkül megindítanám esalás miatt az eljárást.